

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:	Felolós szerkesztő:	Társ-szerkesztő:	Hirdetéseket és előfizetéseket
Égész évre . . . . . 5 frt — kr.	Dr. Prok Gyula.	Sztempák Jenő.	elfogad a kiadó-hivatal: Nyiregyháza, iskola-utca 13-ik szám.
Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.			Egyes szám ára 10 krajczár.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.	Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.		

A „Bessenyei Kör“ feladata.

Elvont témákat fejtegetni vezető cikkekben nem hálás feladat, még a meghallgatás és megszívlelés tekintetéből sem. De ha az elvont téma éppen az olvasó közönség korholására van kieszelve, akkor egyszerűen veszélyes is. Ámde a szükség törvényt bont! A közéletünk szabályos vagy szabálytalan működése ellenőrzői és megfigyelői szerepünk lelkiismeretes betöltésére oly annyira kevés tért nyit, hogy akaratlanul is le kell térnünk e hely hivatásának planirozott utjáról s be kell tévednünk az elvont gondolatok nálunk felette csekély művelésben részesülő magasabb világába.

A hivatás e kizökkenése egyébként nem függ össze azzal, hogy közéletünk szabályosan oldaná meg egyetemes fényes feladatát, sőt azzal sem hogy szabálytalanul haladna a közös érdekek kielégítésének nyomdokain, de inkább azzal, hogy éppen nincs közéletünk, s ami van, az inkább rokon törekvésekben véletlenül találkozó egoisztikus mozgása, és nem olyan amilyennek lennie kellene, tudniillik általános érdekek megvalósítására összetett erővel törekvő élő organismus.

Ezt az utóbbi meghatározást bátran alkalmazhatjuk a társadalmi

életre is, amely egyébként egy oly tagozata a közéletnek, amely az egész összes alkatrészeit egyesíti magában, anélkül, hogy minden általános célt felölelne működése körébe.

Társadalmi élet! A valóságos hús és vérből való értelmében még mindig hasztalanul üzött ábrándja azoknak a szerföltött keveseknek, akik tevékenységüket fejlett lelki életük ösztöne szerint az egyéni érdekek és célok határain túl is készek lennének mozgásba helyezni. És ha mégis beszélünk magyar társadalomról, és társadalmi életről Nyiregyháza, annak nem annyira etikai tartalmat adunk mint inkább azt akarjuk kifejezni, hogy egy helyen sok egy nyelvet beszélő különböző foglalkozású egyén él, akik legalább is köszöntik egymást az utcán.

Mennyi kísérlet történt már mi nálunk néhány ideálisabb gondolkodású ember részéről arra, hogy az egy helyen lakók érintkezését, és a kenyér kérdésének megoldása után fenmaradó képességeknek közös célokra való felhasználását megsegítsék! Minden ily fáradságot a lehető legteljesebb kudarccal követte.

És ugyan miért? Talán a mindennapi kenyér utáni erőltetett küzdelem valamennyiünk minden idejét

és minden erejét felhasználja? Talán a rezervált erők kibaszulásának az egyéni érdekkört meghaladó célokért nem volna semmi rendeltetése és szüksége? Oh dehogyan! Van időnk is ahhoz, hogy ne csupán magunknak dolgozzunk s van munka is, hogy másokért dolgozzunk. Azonban nem vagyunk fegyelmelve sem a kitartó munkássághoz, sem az önzetlenséghez, sem az érdemek elismeréséhez, s mindenek fölött ahhoz nem, hogy közös érdekeknek alárendelhető magánérdekeket áldozunk fel.

Igaz egyébként, hogy valódi társadalmi életet élni nem könnyű feladat. Iskola, training kell ahhoz ép úgy, mint például a viváshoz, amely a kezdetén a test bizonyos részeinek szerföltött kellemetlen és fárasztó, s hosszas gyakorlat után válik csak megszokottá és élvezetessé is egyuttal.

Mi még ott tartunk Nyiregyháza, hogy a társadalmi élet mozgalmában csak akkor szeretünk több-kevesebb kitartással részt venni, ha azzal egyidejűleg, illetőleg vele egyéni érdekeinket elégíthetjük ki. Önmegtagadás és önzetlenség merően ismeretlen fogalmak, s felette messze vagyunk attól, hogy a művelt ember e két legszebb tulajdonságát a gyakorlati életben érvényesítsük.

olvasott tőlök egyetlen munkát sem. De a hatás ez esetben közvetett.

S e nyomástól nem szabadulhat meg senki, aki napjainkban tollat vesz a kezébe, hogy gondolatait leírja. Éppen az ő szájjuk szerint vezet a pennát, mint a hogy az ötvenes évek poétái, akarva, akaratlanul Petőfit majmolták. Mert a lángész lenyitgató nyomásától csakis egyenrangú tehetség lehet ment.

Mindhárom író — legkurtábban jelezve irányukat — a realizmus feltétlen híve, a célt azonban mindegyik más és másfeleképen igyekszik elérni. Zola az embernek anyagi életét boncolgatja, de a legmesszebb menő mikroszkópikus eljárással és olyannyira aprólékosan, hogy ha lehetne, még a bacilluson is fedezne föl újabb bacillusokat. Tolsztoj ugyanezt teszi, csak hogy az embernek nem anyagi, hanem szellemi életét analizálja oly mélyreható kutatással, hogy egy és ugyanazon emberében ezrek és ezrek ismerhetik föl magukat. Ibsen a két módszert egyesíti és ennek köszönheti nagyságát. Távolról sem oly mély, mint másik két társa, de az emberben nemcsak az állatot látja, mint Zola, de észreveszi még azt is, ami azt kiesiben Istenné teszi.

Tolsztoj és Zola mint emberek, a lehető legnagyobb ellentétet egymásnak. Tolsztoj grófi-családból származott, joghallgató éveiben előkelő körökben forgott és nagyvilági életet élt. Az élvezetekről mihamar megcsó-

A „NYIREGYHÁZA“ TÁRCZÁJA.

Letakarták a rózsafát.

Letakarták a rózsafát
Téli pihenőre.
Eltemettek egy szép leányt,
Hűdeg földdel elhantolták
Kinn, a temetőbe!

Letakarták a rózsafát,
Pedig még virított,
Eltemették Gőnczi Kátát,
Pedig szíve szerelme
Még alig hogy nyílott . . .

Temetője lett a kertünk
Alvó rózsátónak. —
Temető lett a Gál Pista
Hű szíve is, — gyászos sirja
Boldog szerelmének . . .

Kikeletre majd felébred
Kertünk rózsafája — —
— De Gál Pista a rózsáját,
Eltemetett virágszáját,
Többet soh'se látja! . . .

Szabó László.

A hármas fővezérlés.

Ira — r.

I.

A világ szépirodalmának jelenlegi fővezérlése három kézbe van letéve. E három teljhatalmu és zsarnoki önkénytel parancsoló fővezér: Zola, Ibsen és Tolsztoj. Parancsok előtt szó nélkül hajt fejet az irodalom tisztikara, a közlegénység meg plane enged lmeskedik a tyrannusoknak. Mert a zsenik törhetetlen makaesszagszerű akaraterével a hatalmakat valósággal zsarnokilag kezelik s a kritikusoknak — akiket jobbra szánakozólag lenéznek — mitsem engednek. Hogy milyen éles az ellentét nagy írók és nagy kritikusok közt, azt legjobban mutatja Francisque Sarcey példája, aki okos szellemes ember, mindenek fölött pedig udvarias francia s mégis megtette azt a hülye tréfát, hogy kutyáját Ibsennek nevezte el.

Mindenek daczára azonban a világ összes írója, kezdve Björnstjerne Björnson, Csehov, Echeagaray, Sardou, Srao Matilde, Rudyard Kipling, Gerhard Hauptman, Bródy Sándortól le egészen Blowitz urig, a Times párisi levelezőig az ő hatásuk alatt ír. Sőt a könyvnyomtatás havi 25 forint fizetéssel díjazott éjjeli riportere, mikor oly megkapóan írja meg tudósítását valami borzalmas bűnesetről, szintén ez irodalmi óriások genrében ír, az ő stílusok vezeti az ő gyöngye tollát, ámbár lehetséges, hogy ő szegény feje sohase

Az a kérdés, hogy miként lehetne nálunk eleven, s magasabb rendeltetésének is megfelelni tudó társadalmi élet kialakulását kezdeményezni, évenként megújul. Egy-két gyakorlati lépés történik is, azonban maradandóbb hatás nélkül. — Épen azért fokozott kíváncsisággal tekintünk a „Bessenyei Kör” működése elé, amely — az eddigi jelekből ítélve, leginkább megközelítette a nyiregyházi társadalom egyesítésére, élénk társadalmi élet kifejlődésére vezető út irányát.

Hatalmasan erősödő közérzet teremtette meg a „Bessenyei Kör”-t! Nem egy-két, talán önzetlenebbül gondolkodó ember kiesztelt tervének a nyiregyházi társadalom tagjaira való rákényszerítéséért jelentkezik az, hanem a társadalmunk szükségleteinek, fejlődő vágyainak kitapogatásából származott alkotás, amelyben benne van a társadalom nemes hivatása, fejlődésének alapja, hogy külön-külön egészet alkotó szervezetekben azzá legyen, aminek lennie kell.

Ebből a nézőpontból bírálva a „Bessenyei Kör” jelentőségét, alkalomszerűnek tartunk két megjegyzést: Küzdelemteljes kezdet nehézségeit kell leküzdenie. Kívánatos, hogy kör tetteire ezek a nehézségek ne csökkentésük, működésére elkedvetlenül hatással ne legyenek. Másodszor azoknak a keveseknek, akik a társadalmi élet nagy feladatai iránt egészséges érzeléssel bírnak, akikben meg van az önzetlenség merev egyéni célok elérésének vágya nélkül is a közérdek szolgálatában dolgozni; azok karolják fel szeretettel és lelkesedéssel a „Bessenyei Kör”-t igyekezzenek a jövőjét biztosítani, sikereit gyarapi-

mórlótt és így lett belőle író, de a reakció oly erővel következett be, hogy manapság a legegyszerűbb paraszt viskóban él és a favágás képzői a legnagyobb passzióját. Zola nyomorban nőtt fel, kereskedő segéd volt, most pedig, hogy műveivel százezrekre menő vagyonra tett szert, grandseigneurin módon él, remekül berendezett palotája van Párisban és még gyönyörűbb nyaralója Médanban.

Ibsen, a harmadik, középszerű jómódban élt mindig, s így ma sem vagyik, sem előkelő élet, sem földhözragadt szegénység után.

Mindhárman más és más helyen ismerték meg az életet: Zola piszkos és éhező alakok közt, Tolsztoj ellenben olyan környezetben, hol még az inas is úr, Ibsen pedig szűkkel, a hasuknak élő bourgeois-kon kezdte tanulmányozni először az emberi élet örök törvényeit.

Ami az irodalmi életük menetét illeti, a legnagyobb egyöntetűség Ibsenben van meg, ő még ma is éppen úgy ír, mint kezdő drámaíró korában. Legtöbbet Tolsztoj változott, aki legújabb műveit valóságos ó testamentumi szellemben írja. Mily óriási például a különbség „Dolgozatók”, míg mese-tek ki nem alszik” és a „Kreutzer sonátá” között, „Karenin Anna” s „a Háború és békeről” nem is szólva.

Az íróból, a nagy analitikusból mélyen gondolkodó bölcsész lett, akire Krisztus eszméjének óriási hatást gyakorol, úgy, hogy leg-

tani és a társadalomra a vonzó erejét fokozni.

Ezen feltételek mellett a „Bessenyei Kör” szolgálatában állani csakhamar általánosan érzett kötelességgé válik, s vele és általa el fog jutni Nyiregyháza társadalma arra a magaslatra, hogy szervezkedni fog, s szervezetében lesz cél, erő és lendület.

Közügyek.

Közgyűlés a városnál.

Nyiregyháza város képviselőtestülete a héten kedden délután tartotta meg november havi rendes gyűlését Bencs László polgármester elnöke alatt.

A tárgysorozatban huszonhárom tárgy volt felvéve s a gyűlés mind a huszonhárom tárgyat 3 óráig fél 6-ig, ami meglepő ritkaság.

A jegyzőkönyvet hitelesítő kiküldötték megválasztása után a tárgysorozat egyes pontjaira térve át, tudomásul vették a vármegye azon javaslatát, amelylyel a bolgár kertészeknek kiadott földeknek haszonbérbeadását jóváhagyta s tudomásul vették a polgármester azon bejelentését is, hogy a bolgárok a földön lakóház építését nem kívánják.

Az 1897. évi kövezetvámra vonatkozó vármegyei határozatot azonban már nem vették tudomásul, hanem a tanács javaslatához képest megfélembbetenni rendelték. Ugyancsak megfélembbetenni rendelte a közgyűlés az ideiglenes adómentességben részesülő ingatlanoknak a községi pótdától mentesítse tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóvá nem hagyó vármegyei határozatot is.

A Hatzel-teri városi épület lebontása és felépítése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot alaki okokból felbontó vármegyei határozatot tudomásul vették s az ügyet a napirendről is levették, mert az annak felépítése esetére bérliként ajánlózó Márton József időközben ajánlatától visszalépett.

újabb műveit valósággal az Új Testamentum folytatásának lehet tekinteni.

Újabb munkáiban Zola is rendkívül sokat filozofál. „Les trois villes” ciklus óriásiilag különbözik a „Les Rougon Macquarts” regénysorozatától. Ebben a tizenyolc regényben igen kevés a bölcselkedés, az elsőknél pláne jóformán egy sor sincsen, annál több van azonban a ciklus utolsó regénye, Pascal orvosban. Filozófiájának pedig minden gondolata visszatükröződése saját írói működésének. Önmagából szűri le gondolatait.

Irók és bölcsészek kölcsönös egymásra hatása a világirodalomban különösen a múlt század óta szembeszökő. A három legnagyobb francia bölcsész, Voltaire, Diderot és Rousseau hatása alatt kezd gyönyörűen fejlődni a német irodalom, mely oly óriásokat volt képes felmutatni, mivel Klopstock és Herder, Lessing és Wieland, végül pedig Göthe, Schiller és Heine.

A visszahatás természetesen beáll, a németek kifáradt írói ereje a bölcsészetnek enged tért. Egymástól lépnek föl: Fichte, Ihering, Kant, Schopenhauer és Nietzsche, ki nem reg halt meg egész fiatalon.

A francia irodalom ezeknek a hatására alatt kezd ismét fejlődni és megeremti a naturalista iskolát, mely Balsac-kal kezdődik, ifj. Dumas-sal és Guy de Maupassanttal folytatódik, tetőpontját pedig Zólaban éri el, aki mint író, legújában kezd már kissé kiemelni, s mivel a tollat nem teszi le, nemcsak mint író, de egyúttal mint bölcsész írja műveit.

Az 1899. évre érvényes legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok névjegyzékének megállapítása után az iparos tanoncz-iskolai kart válaszították meg, a régi tanítókat egyhangulag, az Irztiny Imre eltávazásával megválasztott helyre pedig Lengyel József 26 szavazata ellen *Görgei Istvánt* 45 szavazattal.

A városi gőz- és kádfürdőnek *Sándor Mór* részére 6 évre, a vásárvámszedési jognak az eddigi bérlok részére további egy negyed évre való bérbeadását a közgyűlés elfogadta; néhány bemutatott adás-vételi szerződésre pedig a jóváhagyási záradékot reáveteltetni rendelte.

Az 1899. évi közmunka válság árának és a kötelező megváltás mérvének megállapítására vonatkozó tanácsi javaslatot a már keszen levő szabályrendelet tervezet bemutatásáig levették a napirendről.

Több kisebb jelentőségű ügy után tudomásul vették a vármegye azon határozatát, amelylyel az árverés alá kerülő színház megvételét a város elhatározta.

Végül Fried Dániel, Lichtblau Dávid, dr. Paczauer Béla, Pfürschik Sámuel, Nagy József, Bázler Károly és Berkovits Ignác lakosítása után a himnó oltásnál segédkezett irnokok és hajdu részére a szokásos járandóságot egyhangulag megszavazván, a közgyűlés véget ért.

Res Nyirbátorienses.

II.

Nyirbátor, november 20.

Egy éve most, hogy a tánc mellé a korcsolyázás is a tél mulatsága lett nálunk. (A borsolya mintha kiveszőben volna.)

Ekkor született meg a korcsolyázók társulata, amelynek vezetősége kényelmes jégpályáról gondoskodott és kiváló ügykezettel iparkodott mennél több gyönyörűséget szerezni a tagoknak; zenés ünnepeket rendezett a társulati jégpályán, szóval a tél ridegségét mindenképpen száműzni igyekezett a többségében veleg szobához szokott tagok köréből.

Most kellett volna a korcsolyázásnak a téli mulatások közé hivatalosan is felavattatni.

A társulatnak a lefolyt idénybeli ideiglenes vezetősége, működéséről beszámoló, előbb f. évi márcz. 6-án, majd apr. 11-ére, legutóbb pedig f. hó 13-ára gyűlést hívott egybe, amelyen alapszabálytervezetet is készült bemutatni, hogy a korcsolyázó egyesület véglegesen, a törvényes követelményeknek megfelelően megalakulhasson.

A gyűlés azonban egyszerűen volt megtartható, mert a társulat vezetőségén kívül soha senki más meg nem jelent.

Ez — úgy látszik — speciális nyirbátori szokás; a társulat vezetősége ebből magára nézve semmi hátrányos következtetést nem vonhat le, mert hisz az utolsó időben igen sűrűn megesett, hogy a városi képviselőtestületi ülések is rendszerint csak 3—4 összehívásra voltak megtarthatók.

Míg azonban a képviselőtestületnek módjában lesz határozatot alkotni tagjai ezen hallatlan indolenciájának a leküzdésére, addig a korcsolyázó társulat vezetősége, természetszerűleg mást nem tehetett, mint hogy a beszámolást maga között megejtette, a társulati ingó vagyonról hiteles leltárt vett föl, és elhatározta, hogy a pénztári maradványt a „Nyirbátori Takarékpénztár”-ba elhelyezi; a társulat irományait pedig hatósági felügyelet alá véteti. Kimondotta továbbá a vezetőség, hogy a korcsolyázók társulát feloszlottnak és magát minden további kötelezettség alól feloldottnak tekintik.

Néhány mulatni vágyó hólgy kezdesse alakult a korcsolyázók társulata, és vezetősége örömmel dolgozott annak felvirágoztatásán, mert a társulatban munkatársat látott a város közéletének szolgálatában, társadalmi

életünk élénkítésének a munkájában. Vezetésük alatt a társulat elég sikerrel működött s bár még messze volt a tökéletességtől, elég széles körben városunk társadalmának sikerült a koresolya sport iránt érdeklődést fölkelteni.

Jól esett látnunk, hogy a sport kultusza, a koresolyázás nemcsak hasznos sportjának a kultúra mindjobbban tért hódít a mi kis glóbusunkhoz is, és egészséges hatásait érvényre, városunk egész művelt társadalmában, meg az elért sikertől elvakítva, társadalmi életünk újjászülésének a pirkadását véltük látni benne: egy rég óhajtott forduló pontot, mely után — hasonlóan érdeklődés mellett — más hasznos törekvések érvényrejutása is könnyen elkövetkezhet.

Egy családossal több jutott annak, aki a sport ezen ágának elterjesztésével városunk közéletének ébresztésére és fejlesztésére vállalkozott!

Ha nincs érdeklődés és érzék a társadalomban, hiábavaló egyesek buzgókodása, lehetetlen a haladás és a legelőrevalóbb intézmény sem képes megélni.

Pedig, amennyit ez a kiindult mozgalom, a sportújság társadalmi életünkön lendített, szinte kimondhatatlan. Összehozta a széthúzó elemeket, teremtett jókoráért pénzforgalmat és modern légkörbe vonta Nyirbátort.

Most mindennek egyelőre, talán sokára is vége, a míg be nem látjuk, hogy mennyire más szempontból kell nézni egy város szükségleteit, fejlődését és a modern élet természetét.

Azokat a lelkes hölgyeket kértem, a kiket a társulat feloszlása szórakozásukban óhibájukon kívül megrövidített: a minden órán hártayosodni kezdő vizek nem juttatják eszükbe a társulati fő sima tükörét, ahol a hidegtől fakasztott úde tavaszi rózsákkal arcukon, merész kanyarulatokban fordulva, repülve, iramlással hasítsák a víz aczeltükörét? azt a sima jégtükröt, ahol a csikorgó zuzmarás időben, a dermesztő hideg ellenére is, általános legyottot adott magának városunk koresolyozó és nem koresolyozó uri közönsége?

Bizony ideje volna megmondolni, hogy hová leszünk, ha az előlételek elfogultságok és a kik-érdek hatalma még jobban befészkelte magát nyilvános életünkbe!

Az ilyen dolgokat elnevezhetnők nyirbátori mizeriáknak; de, mert a jajgatással az állapotokon segítve nem lenne, nyirbátori dolgoknak, res Nyirbátoriensek nevezetük.

Akár állandó rovatot tölthetnénk meg velük. Közreműködik e rovat szerkesztésében a város, annak érdemes képviselőtestülete, és a klikkek; vicszeket is csinálnánk, nem mi, hanem a nagyhatalmu klikkek; nekünk csak annyi közünk van hozzájuk, hogy rajtunk és ránk csinálják őket.

Igen sikerült tréfa pld. egy készülő nyilvános mulatság.

Van egy érdemes historikusunk, aki derék monografiát irt városunkról. Munkáját kész atengedni az ugynevezett „vigalmi bizottságunk”-nak, ez azonban teljes egy esztendő óta nem talál módot arra, hogy ezt a közönséggel megismertesse.

Lehet, hogy nem osztja azt az igazságot, hogy „onne tulit, qui misenit utile dulci;” valószínűbb azonban, hogy a klikk által lévén, a klikkért akar lenni.

Most is nyilvános mulatságot tervez annak az ötletéből, hogy távol vidéki uri család, amely ami városunk társadalmában szerepelt nem játszott, valahova elköltözik. A klikk bucsuzni akar tőle, és a nagyobbat hatás kedvéért a közönséget ily módon akarják ez aktushoz — statisztának alkalmazni.

De risum tenatis, szives olvasok, mert ez a közönség már megszokta, hogy a klikkek mindenhez — jó arcot csináljon!

Ime, nyirbátori dolgok, melyeknek sora, fájdalom, még távolról sincsen befejezve. A város egész nyilvános élete, a nagyhatalmu klikkek és a többiek gondoskodnak folytatásukról.

M. J.

Dalestély.

A nyiregyházi városi dalegylet vasárnap este a Korona vendéglő táncztermében dalestélyt rendezett.

A tágas terem még dalestélyek alkalmazásával se igen látott olyan nagyszámú és intelligens közönséggel együtt falai között, mint ez alkalommal. A meleg érdeklődést jó részben a szerencsésen összeállított műsor kellette fel, amelyben négy versenyszámból volt felveve.

Ezek elsője a *Bilincs*, az egyesület 1894. évi versenyszámba, Gaál Ferencnek talán legsikerültebb és leghatásosabb műve volt, amely ezuttal sem tévesztette el a hatást. Utána ujdomság, Lányi „Magyar népdalegylege” került sorra preciz előadásban.

Harmadik volt a programon Gaál Ferencnek „*Sóhajtság*” című karénekje, az aradi dalverseny nehéz versenyszámba, amelyvel és az Ábrányi-féle „*Dalaim*”-mal a dalegylet az aradi verseny negyedik díját nyerte el. — A „*Sóhajtság*” után felhangzott tapsviharra az *Ossiant* adta elő a dalegylet, amelyet a Mayer Ferenc bariton-szólójáért dehogyan is engedne el egyetlen dalestély közönsége is!

Negyedik műsor-szám gyanánt Fortunernek „*Mi volt nekem a szerelem*” kezdetű bonyolódott, de monoton karénekét énekeltek el, s bizony nem a derék dalosokon mulott, hogy ezuttal is hatás nélkül.

A Gaál Ferenc-féle kis dalegyleg már jobban tetszett, s bár Gaál az ő sajátos szeszelyes modorosságával ebben is kivetkötötte az eredeti dallamokat eredetiségükben (például a „*Megszólt a kecskeméti öreg templom nagy harangja*” kezdetű) és magyarosságukból (mint az „*Októbernek első napján*”-t), — a jókedvre hangolt közönség megismételtette.

A műsort a Huber Károly-féle „*Szabadságdal*”, az 1896. évi versenyszámból zárta be olyan hatással, hogy utána még a „*Balatonai nóták*”-at is elő kellett adni.

Santroch Alajos karmester ezuttal az aradi versenyen elnyert dísz-karmesteri pálczával dirigált.

A dalestély után a fiatalság szokás szerint tánczra kerekedett.

Hirek.

— **A királyné szobra.** A hivatalos lap keddi számában a következő felhívást teszi közzé a miniszterelnök.

„A magyar királyi miniszterelnök, mint a dicsőült Erzsébet királyné emlékének megörökítése érdekében alakított országos bizottság elnöke, ezen bizottságnak folyó évi november 2-án tartott ülésén hozott határozatához képest felkéri mindazokat a hatóságokat, egyesületeket, hirlapokat, magánosokat stb., akik a dicsőült királyné emléksobrára adományokat gyűjtöttek, hogy a már befolyt, de valamely pénzintézetnél gyűmölcsoztetöleg el nem helyezett adományokat mielőbb, az aláírt vagy megszavazott, de még be nem folyt adományokat pedig azok befizetése után szállítsák be a legközelebbi királyi adóhivatalba, illetöleg Budapesten a központi állampénztárba, vagy a IX. kerületi állampénztárba, ahol azok, mint emléksoborra befolyt adományok, külön fognak könyveltetni és a központi állampénztárba beszozáltatni.

Felkéri továbbá mindazon hatóságokat, egyesületeket, hirlapokat, magánosokat stb., kik az általuk gyűjtött pénzt valamely pénzintézetnél gyűmölcsoztetöleg elhelyezték, hogy az ezen betét feletti rendelkezésre jogosító okmányokat (takarekpénztári könyvecské stb.) szintén a királyi adóhivataloknak, illetöleg Budapesten a központi állampénztárnak, vagy a IX. kerületi állampénztárnak szolgáltassák be, megjegyezvén, hogy ezek a betétek, az országos bizottság további rendelkezéseig, a gyűmölcsoztetöleg intézetnél hagnatnak meg.

Végül felkéri a miniszterelnök mindazon pénzintézeteket, amelyeknél ezen gyűjtés czimén pénzzösszegek elhelyeztettek, hogy az erről szóló részletes adatokat — nyilván tartás czéljából — közöljék a magyar királyi miniszterelnökséggel (Budapest, Vár, Szent-György-tér 1.)

Minthogy pedig a magyar királyi miniszterelnök ezekkel az intézkedésekkel nem kívánja a további gyűjtéseket megszüntetni, ennél fogva felkéri mindazokat, akik még gyűjtöttek, hogy a befolyó adományokat, azok gyűmölcsoztetöleg elhelyezése esetén pedig a rendelkezésre jogosító okmányokat, a királyi adóhivatalokhoz, illetöleg Budapesten a központi állampénztárhoz, vagy a IX. kerületi állampénztárhoz juttassák el.

— **A debreczeni táblai elnök beigtatása.**

A debreczeni királyi ítélőtábla új elnökének beigtatása hétfőn délelött ment végbe. A kir. tábla teljes tanácsülésén igttáta be új elnökét. A tanácssterem, hol az installáció vegyemben, zsufolással megtelt. Ott voltak a kir. tábla bírói kara, Dégentfeld József gróf főispán, Simonffy Imre kir. tan. polgármester, Kiss Áron, dr. Wolaffka Nándor püspökök, Komlósy Arthur városi, Weszpremy Zoltán megyei főjegyzők, Lovag Dobieczy Sándor vasuti üzletvezető, Igyártó Sándor debreczeni törv. elnök a törvénszék bírói karával, az ügyvédi kamara képviselői, Szilágyvármegye alispánja küldöttséggel, Lator Sándor Máramarosvármegye alispánja küldöttséggel, a máramaros-szigeti ügyvédi kamara küldöttsége, a tábla kerületbe tartozó összes törvénszékek, járásbíróóságok küldöttsége, a karzatot pedig nagyszámú intelligens hölgyközönség foglalta el. A teljes ülésen beszenyeyi Széll Farkas tanácselnök elnökölt. Röviden jelezte a mai ülés czélját s az ülést megnyitotta. Az ülés megnyitása után három tagu küldöttséget ment az új elnökért. A küldöttséget tagjai voltak: Szeghő István tanácselnök, Unger Gusztáv és Sztáncsek János táblabírák. Sürü éljenzés hangzott fel a teremben, mikor *Bernáth Elemér* belépett. Az új elnök egyenesen az elnököl Széll Farkas-hoz lépett s atnyújtotta neki ö felségének a kirevezésről szóló okiratát. Most az eskütétel következett. Menyei elnöki titkár olvasta az eskü szövegét, mit az új elnök érzes hangon mondott utána. Az eskü letétele után *Bernáth Elemér* elfoglalta az elnöki széket. Majd Széll Farkas tanácselnök üdvözölte ugy a maga, mint bírótársai nevében, rövid, meleg, szép beszéd kíséretében. Az új elnök hatóságos beszédében választott az üdvözletre, melynek bevégeztével hosszantartó éjjen hangzott fel a teremben. Végül az új elnök köszönetet mondott a megjelenteknek is, a teljes ülést más tárgy hiányában bezárta. Az installáció után az új elnök a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Az új táblai elnök tiszteletére dölben fényes lakoma volt az Arany Bikában, mely felkeltőkör kezdődött s jó hangulatban folyt le a Magyarai testvérek muzsikája mellett.

— **Kinevezések.** *Br. Feilitzsch Berthold* főispán dr. *Kauszay Odón* díjtalan gyakorlatnok és *Kálmánchey Gyula* ügyfeleihez lakos végzett joghallgató, díjas közigazgatási gyakorlatnokká, *Hegedüs Béla* nagyköllői lakost járási irnokká nevezte ki.

— **Baross szobra.** Vasárnap d. e. leplezték le Baross Gabor szobrát Budapesten, amely a keleti pályaudvar előtt emelkedik. Az ünnep az előre megállapított program szerint és impozáns módon folyt le. Magyarország köz és társadalmi életének minden számottövő tényezője képviselve volt az országos jelentőségű ünnepélyen, amelynek kiemagasló része br. Dániel Ernő kereskedelmi miniszter beszéde volt. Dániel Ernő Baross, az ö nagy nevü elődjét potolhatatlannak nevezte, akinek érz alakjához azért járjanak a nemzedékek, hogy munkaszerezetet tanuljanak tőle. A szoborra tómerdek koszorut helyeztek; valamennyi közül kivált a magyarországi utazók egyletének hatalmas érzkoszoruja.

— A „Bessenyei Kör“ első fénysnek igérkező nyilvános estélyét december hó 17-ik napján fogja megtartani. Az előkészületek serényen folyamatban vannak s a kör elnöksége az estély vonzó erejének emelése érdekében azon fáradozik, hogy a főváros valamelyik előkelő művészőjét, és egyik elsőrangú hegédművészt — aki különben nyireggházi születésű — nyerje meg az estélynek. A részletes programot már lapunk jövő számában közölni fogjuk.

— **Műkedvelői előadás.** A jótékony nőegylet által rendezett műkedvelői előadást, amelynek megtartását először tegnap szerdán estére tervezték, e hó 26-án, *sombaton* fogják megtartani. A színrre kerülő „Három Kázmér“-ban a következő szereplők működnek közre: ifj. Bodnár István úr (Koltay Kázmér), Okolicsanyi Deszű úr (Pista a fia), Irján Etelka úrhölgy (Özv. Fehér Jánosné), Özv. Bertalan Kálmánné úrnő (Margit a leánya), Jóna Márta úrhölgy (Ellen Block az egyedül állomok lilioma), Szabó Lajos úr (John Shoch Kalifornia csillaga), Dr. Konthay Gyula úr (Gelb Salamon), Rónay Jenőné úrnő (Aszalay Elvira), Trajter Anna úrhölgy (Boreza Szaboleány Kalotayéknál), Julász Sándor ur (Jean főpinczér), Sztrák Deszű úr (Banbrunovszky Hugó), Szlaboczy Ernő úr (Kelecsényi Muki), Pavlovits Sándor úr (Bobory Béla báró), Kubassy Bertla úrhölgy (Virágárus leány), Szabó László úr (A kapitány), Kubassy Béla úr (A hadnagy), Oltványi Odón úr (Az őrmester), Vay Zoltán úr (Csutak huszár), Rónay Jenő úr (Anyakönyveztető). Az előadást vasárnap megismétlik.

— A **színészest 100 éves jubileumára** készül a „Csokonai kör“ s vele az egész Debreczen. Az ünnepély rendezőbizottsága a „Bessenyei kört“ szíves meghívásban részesítette, aminek következtében az igazgató választmány egy 3 tagu köldöttséggel leendő képviseltetésről gondoskodott.

— A folyó évi december hóban **Ötélése** I. Ferencz József császári és apostoli király jubileuma alkalmával a helyben állomásozó 10. közdös huszárrezrednél tartandó ünnepélyek sorrendje: *Folyó évi december hó 1-én:* Takarodó. A cs. és kir. 10. számú huszárrezred összes kúrtósei lóháton a lovassági laktanyából az állomás őrség előtt elvonulva a szarvas utcán végig a városba, ott a főispán úr és az állomás parancsnok lakásához s onnan a vasúti utcán végig a laktanyába tér vissza. *December hó 2-án:* 1. Riadó (úgy mint a takarodó.) 2. Délelőtti 9 órákor ünnepélyes istentisztelet a római kath. templomban, melyhez az egész helyőrség diszben vonul ki, ezen alkalommal az összes helyben tartózkodó nem tényleges állományuk is hivatalosak. 3. Az istentisztelet után ünnepi beszéd a templom előtti téren, melyet a jubileumi érnek kiosztása követ. 4. A kivonult helyőrség diszmenete. 5. Délben 12 óra 30 perczok diszében a tiszti étkezdében a tisztikar részére. 6. Este a legénység megvendégeltetése.

— **Eljegyzés.** *Jánószky Endre* városi adóhivatali pénztárnok a mult csütörtökön jegyet váltott *Kovács Ferencz* városi házipentáros kedves leányával *Margittal*.

— **Jegyzői szigorlat.** A Szabolecsvármegyénel a héten megtartott jegyzői szigorlatot *Ujhelyi Sándor* thassi, *Biró István* pátróhái és *Berevicsy Andor* tiszta-lóki jegyzők vettek részt és nyerték el mind a hárman a jegyzői oklevelet.

— **Vadászat.** A nyireggházi vadásztársulat a mult vasárnap a sóstói erdőben hajtó-vadászatot rendezett, amelynek eredménye 37 nyul, 3 fázcánkakas és 2 róka. A vadászat kedélyes lakoma követte a Sóstón.

— A városi gőz és kádifürdőt november 1-től kezdve 6 évre *Sándor Már* vette bérbe. A bérbeadás a képviselőtestület a héten kedden délután tartott ülésén jóváhagyta. Az új bérlelnek komoly szándéka, hogy a fürdő jóhíret ismét helyreállítsa és az eddigi szenny és rendtelenség miatt a fürdő használatától

teljesen elszoktatott közönséget ismét vissza szoktassa. A fürdőt teljesen új felszereléssel látja el; gondoskodott ügyes fűrdősről, fűrdősnőről és borbélyről. A város is kitartoztatta egyelőre a fürdő besejét és gépezetét. A szobákat újonnan befestette. Epen ezen munkálatok miatt állott zárva a fürdő e hónap elseje óta. Megnyitását a bérlo tegnapra, szerdára tervezte, minthogy azonban az új festések még nem száradtak meg teljesen, a megnyitás *sombatra* maradt. Az új bérlo a *tisztviselők* számára azon kedvezményt lépteti életbe, hogy a tisztviselők és családtagjai részére a fürdőjegyeket 25%-engedménnyel fogja kiszolgáltatni.

— **Gyászrovat.** Petrovay János és neje szilasi és pillisi Pálisy Sarolta valamint gyermekeik Nándor és Ilike, továbbá sógora vid irinyi Irinyi Csaba és gyermekei Szaboles és Csaba fájdalommal jelentik a forrón szeretett apa, após illetve nagyapának *dolhai és petrovai Petrovay Adámnak* volt cs. és kir. főhadnagyának, életének 64-ik évében, hosszas szenvedés után, a halotti szentségek ájtatos felvételével 1898. november 15-én éjjeli 1 órákor történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemét folyó hó 17-én délután 3. órákor fogják a halottasházban (üllo ut 12.) a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és onnan örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miséaldozat folyó hó 19-én délelőtt 10 órákor fog a fényes-litkei templomban az egek Urának bemutatattni. Budapest, 1898. november 16. Áldás és Béke poraira! — Nagy Kelemen Szilárd és neje: nagykereki Szathmáry Anna, nem különben testvérei: Ferencz, Zoltán, Róbert és József, ugyszintén nagyszülői: nagykereki Szathmáry Soma és neje: Kádas Anna, valamint nagynénje: Szathmáry Piroksa férj. Szabó Endrené, honv. őrnagyné, nagybátyjai Szathmáry Soma, Szathmáry Rudolf, Szathmáry Kázmér s a számos rokonság nevében is fájdalomtel szívvel tudatják, felejtethetlen forrón szeretett egyetlen leányuknak *Kelemen Saroltának* élete 19-dik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült teteme folyó hó 15-én fog a róm. kath. szertartás szerint a bogdányi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szentmise-aldozat folyó hó 15-én fog a róm. kath. templomban az Egek Urának bemutatattni. Bogdány, 1898. november hó 14-én. Béke lengjen drága hamvai felett!

— A nyireggházi kölcsönös segélyző egylet mint szövötkezet, IV. évi rendes közgyűléset e hó 29-én tartja meg az intézet Orosi utcai helyiségében, a következő tárgysorozattal: 1. Igazgatósági jelentés a mult évi üzleteredményről. 2. Az évi mérleg előterjesztése. 3. A felügyelő-bizottság jelentése és annak alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére felmentvény megadása. 4. Az 1898—99-ik évre vonatkozó előirányzat előterjesztése az igazgatóság által. 5. Három kilépő igazgatósági tag helyének betöltése. 6. Esetleges indítványok. A rövid idő alatt jelentékeny tényezővé emelkedett szövötkezet üzleti eredményét legközelebb bővebben ismertetni fogjuk.

— **Ülések a vármegyén.** A vármegyei igazoló választmány ma, csütörtökön délután, a tisztviselői nyugdíj-választmány pedig holnap pénteken délelőtt a vármegyeháza kistermében ülést tart.

— **Nem rendezik a Hatzel-teret!** Nagy volt az öröm a Hatzel téren s egyáltalán az alvégen lakók körében, mikor hire futott, hogy a városnak a ter egyik oldalán disztelekődő nádfedelű dűledező épületét lebontják s helyette, még pedig a szabályozási vonalra új, diszes épületek emelnek. Ez az öröm azonban korainak bizonyult. A város ugyanis abban a reményben ment bele az építkezés tervébe, hogy Márton József gyógyszerész az új épület nagyrészt a gyógtárát és lakása számára bérbe veszi. Mint ahogy tette volna is, ha az épületek idejében felépítik. A város határozatát azonban a vármegye alaki okok-

ból bár, de megsemmisítette. Ilyen körülmények között Márton József gyógyszerész bizonytalanságban nem akarva maradni, maga vett egy házat és telket a Hatzel-téren, ahova gyógtárát áthelyezi. A város pedig — biztos bérlo hiányában — az építkezésbe bele nem mehet, — a Hatzel-tér tehát marad a régiben.

— „**Szabolcsi Képes Naptár.**“ E czimen egy valóban hézagpótló munka van sajtó alatt. A „Szabolcsi Képes Naptár“ tulajdonképen cselja Szabolesmegye *czimjegyzékének* egybefoglalása és gyűjteményes kiadása. A czimjegyzékben benne lesznek a vármegye területén levő összes hatóságok és egyesületek egyenkénti czimei. A czimtáron kívül természetesen lesz naptári és szépirodalmi része is. A „Szabolcsi Képes Naptár“ a jövő hét folyamán kerül ki sajtó alól.

— **Megszűnt a sertésvész!** Ismét kiürhatjuk azt az örvendetes hírt, hogy megszűnt a sertésvész Nyireggházán! Ki tudja, hanyadszor írjuk már, s ki tudja hányszor írjuk még. Hiszen alig szűnik meg, újra kitör. Alig oldják fel a zárlatot, újra elrendelik. Alig nyílnak meg a sertésvásárok, újra bezárják. Most megint megszűnt a vész, feloldották a zárlatot, megnyílnak e sertésvásárok, — ki tudja mennyi időre?

— **Adakozás.** Dicső emlékü Erzsébet királyné szobrára a nyireggházi ág. h. ev. népiskolák tanulói között következő osztályokban eszközöltettek gyűjtése: a központi I—II. leányosztályban 2 frt, a központi I—II. fiuosztályban 1 frt 69 kr, III-ik b) a fiuosztályban 1 frt 5 kr, III. a) a fiuosztályban 60 kr, III. a) a leányosztályban 74 kr, III. b) a leányosztályban 86 kr, IV-ik fiuosztályban 2 frt 6 kr, IV-ik leányosztályban 1 frt 83 kr, V—VI. fiuosztályban 2 frt 15 kr, V—VI-ik leányosztályban 1 frt 69 kr, körte-utcai iskoláon 1 frt 23 kr, Nádor-utcai iskolában 1 frt 5 kr, buzatéri iskolában 1 frt 17 kr, Debreczen-utcai iskolában 44 kr, utjeleki tanyai iskolában 1 frt 28 kr, Halmos tanyai iskolában 71 kr, Sulyán tanyai iskolában 83 kr, Antal tanyai iskolában 42 kr, Mándi tanyai iskolában 49 kr és a Sipos-bokor tanyai iskolában 50 kr, összesen 22 frt és 79 krajczár. Ezen összeg november 19 én a „Magyar Hirlap“ tekintetes szerkesztőjéhez rendeltetési cseljára elküldetett. *Pazár István* ág. h. ev. népiskolai igazgató-tanító.

— **Templom szentelés.** A szakolyi ev. ref. templom fölszentelését a püspök úr ömélto-sága ohajtására folyó hó 26-éról december 4-ére halasztották el. Mint már megemlítettük a templomszentelés táncmulatsággal lesz összekötve, s a bevételből származó tiszta haszon az építési költségek fedezésére fordítatik. Belépti jegy a táncmulatságra személyenként 1 korona, családjegy 2 korona.

— **Három hónapos téli gazd. tanfolyam Nyireggházán.** A földmivélésügyi miniszter úr — mint biztos forrásból értesülünk — a szabolesmegyei gazdasági egylethez intézett legújabb leiratában értesíti az egyletet, hogy nemcsak a vidéken tartandó gazd. előadások megtartását kész anyagilag támogatni, hanem egy 3 hónapig tartó, rendszeres gazd. tanfolyam költségeit is kész fedezni oly czéliből, hogy e tanfolyamban jóvalóval paraszt fiuk kiképzteszenek. A tanfolyamon tanítandó tárgyak kijelölésével s a szorosabb értelemben vett szaktárgyak előadásával a Nyireggházán székelő állami gazd. szaktanárt bizta meg. A nyár óta többször szellőztetett eszme tehát megvalósul. Reméljük, hogy Szabolesmegye nagy és közép birtokosai már csak a gyakorlati gazd. ismeretek terjesztése érdekében is szívesen támogatják a földmivélésügyi miniszter úrnak ezen nemes intencióját az által, hogy mentül több jóvalóval paraszt fiut, bérést küldenek a tanfolyamra. A tanfolyamot a gazd. szaktanár úgy szervezi, hogy az oda bejutottak nemcsak gyakorlatias alapon nyugvó oktatásban, hanem valódi nevelésben is részesitessenek oly czéliből, hogy belőlük tisztiséget és köteleseget tudó,

hű, szorgalmas, a reájuk bizolta:kat értelmesen, okosan végrehajtani tudó *igazi béresgazdák, magtárosok, csőszök* s egyéb *értelmes munka vezető emberek* lehessenek kint az életben, s ha ne tán maguk gazdái, birjanak annyi ismerettel, mennyi a jövedelmező gazdálkodáshoz s a vagyoni megtartáshoz a mai életben szükséges. A tanfolyam december 1-étől jövő évi február végéig fog tartani. A tanulók kint lakók lesznek, de azért ellenőrzés alatt állanak ott is. Bent a tanfolyam helyiségében kézi munkákkal is el lesznek foglalva a tanulók. Azon birtokos urak, kik a tanfolyamra saját költségükön öhajtaják beadni embereiket — főleg olyanokat, kik már katonai kötelezettségüknek eleget tettek — legyenek szívesek és ügyben mielőbb a gazd. egylethez fordulni. Megjegyeztetik, hogy a tanítás teljesen ingyenes lesz s a tanulók a tanfolyam becsületes végzése után — kívánatra — erről bizonyítványt is nyerhetnek.

— **Ötvenezer korona közczélokra.** A félévszázados jubileumra készülődő debreczeni *Istvánmalom* részvénytársaság vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen egyhangúlag és lelkesedéssel fogadták el az igazgatóság előterjesztését arra nézve, hogy milyen módon ünnepelje meg a malom fennállásának *ötvenedik évfordulóját*. December 11-ére tűzték ki az ünnepélyt. Lesz diszközgyűlés, fényes bankett, melyekre meghívják s kereskedelmiügyi minisztert. Megvendégelik a munkásokat. De a jubileum lezáró része, maradó emléke az a határozat, a mely szerint a részvénytársaság ötvenezer korona erejéig közczélu alapítványokat létesít.

— **Vörheny járvány.** Terjed a vörheny járvány az egész vármegye területén. Legújabbán Szalókan lépett fel.

— **Gyilkos czimbora.** Demecserben a mult esütörtökön este Kertész Ferenc és Szabó Ferenc odaváló legények valami felett összekülönböztek. A szóváltás mihamar tettelegessé fajult és Szabó Kertész egy fanyelű bieskával olyan szerencsétlenül szúrta oldalba, hogy menten belehalt. Szabót elfogták és bekísérték az ügyesség fogházába.

— **Ápolónői tanulók felvétele.** A magyar vörös-kereszt egyesület hivatásos betegápolónők kiképzésére czéljából jövő évi január hó 1-én az Erzsébet-kórházban új hat havi tanfolyamot nyit. Az üresedésben levő 12 helyre pályázhatik minden kifogástalan erkölcsű nő 20—40 életév között, a ki e nemes, de nehéz feladatra jobb meggyőződéséből szánja rá magát és úgy testileg, mint szellemileg erre teljesen alkalmas. A folyamodványok vagy a vidéki választmányok és fiokgyuletek útján, vagy közvetlenül az egyleti igazgatóságához (IV. kecskeméti utca 5-ik szám) legkesőbb folyó évi december hó 15-éig a következő okmányokkal felszerelve terjesztendőek be: a) keresztlevel, illetőleg anyakönyvi kivonat, b) ha az illető kiskorú, vagy férjezett, beeljegyzése a férjnek, szülőnek, vagy gyámnak, c) erkölcsi bizonyítvány, d) hiteles bizonyítvány arról, hogy magyarul beszélni, írni és olvasni tud, és kellő felfogási képességgel bír, e) hatóságai bizonyítvány a folyamodó családai viszonyairól és foglalkozásáról, f) egészségi és himbióitási bizonyítvány. A közelebbi feltételek az igazgatóságnál tudhatók meg.

Budapestről.

Kedd, november 22.

Úgy a politikában mint a színpadon a katonaság dominálta a hetet.

A Vígyszínházban már hosszú idő óta folyt a kvártélyozás, de sehogysz sem akart sikerülni addig, míg Koglevich gróf nem kapitulált. Most végre bevonulást tartattak a „katonák” a Vígyszínházba egy szomorú történettel.

Ez pedig úri hajlék lévén, nem közlegényeket szállítottak be, hanem fényes urakat és tisztelket.

S íme míg a politikában csatát vesztettek a mult heten a katonák, addig a Vígyszínház színpadán babért arattak a „katonák”.

Merészség kellett ugyan hozzá ezeket a fényes urakat színpadra vezényelni, de Thury Zoltán ügyes ember, egyenesen a hadsereg-gel próbálja meghódítani a közönséget.

Fényes urak? Eppen azt látjuk, hogy mily kevésbé fényesek a tiszték legtöbbje csillogó uniformis nélkül, otthon hálókabátban és sapkában.

Kevés szindarab van — érte a könynyebb műfajokat, mely az uniformist nem hozná színpadra. De ugyan ki alkothatna magának fogalmat azon frívól francia operettek után, melyekben egyenruhás csabítók viselt dolgait látjuk, a katonának mint embernek a létét viselt küzdelméről és nyomorúságáról, kiktől rangjuk és a ferde társadalmi nézetek oly dolgokat követelnek, a mik nem állnak összhangzásban a csekély fizetéssel.

Felfedezni ezt a problémát nem kellett, csak feldolgozni. Szomorú dolgokat írni egyszer arról a társadalmi osztályról, mely életviszonyai, férfiasága folytán mindig a legtöbb poézissal — és szerelmes levéllel — volt körülveve.

A Vígyszínház dicsősége, hogy színrehozta a „katonákat” s alkalmat nyújtott egy tehetséges magyar írónak, hogy sok idegen íróval fölvehesse a küzdelmet. A siker talán kissé a Himfy dalainak sikere mögött maradt, de a Thury darabját többre kell becsülnünk, mert Bereczkötől már nem várhatunk jobbat . . .

Fenyvessy — a kit a mi közönségünk is annyira szeretett hajdan, színházi életünk virágkorában — igen szépen játszotta meg a főszerepet. Szinte kétségbeestünk volna az elkeseredettség fölött, melylyel elpanaszolta, hogy a gázsijából nem maradt egy krajczárja sem, annyi a levonasz zengre, tisztí könyvtárra, ruhára, és sok minden másra, ha nem tudnók, hogy van a ki elmulassa a szomorú szerep hatását — egy egészen friss feleség.

Az Operának is igen érdekes hete volt úgy a Szent Erzsébet oratoriumának előadása által, mely az első rangu magyar művek közzé tartozik, mint Bianchi föllépésével. Állandó jelenség volt eddig, hogy mikor valaki vendég szerepel, akkor a közönség válik törzessé s örököszen megtölti az Operát, mikor pedig törzsenekesek szerepelnek, akkor a közönség jár csak vendégszerpelni. Ma már — hála az új intendáns szigorú uralkodásának — a közönségnek ismét nélkülözhetetlen föltétele, hogy Operába járjon.

Bianchi Arnoldson Sigrid mellett a legjobb koloratur énekesnő. De míg Arnoldsonban az a poézis, az érzés melege dominál, addig Bianchi inkább több drámai erővel rendelkezik. Vasárnap Melinda szerepét énekelte a Bánk-bánban, mellette ugyancsak kicsinynek tűnt fel hazai nagyságunk Arányi Desző, bár kiváló igyekezettel énekel. Hiába. Van egész szodorában valami bántó, hangjában olyan erőltettség, mely lehetetlen, hogy három-négyeszi hallás után még mindig tartsa a tetszésünket. Legalább ha nem volna olyan festőien szép férfi, talán sajnálnánk oly könnyen kimondani fölötte az ítéletet: Arányit elkényeztetették az asszonyok, szépségével akar hatást elérni, elbizakodott, stb. No de mindemellett meg kell vallanunk, hogy alig van magyar, ki jobban énekelne, mint ő.

Bianchi polgári állására nézve bájos özvegy. Azaz dehogyz bájos, bizony csúnya asszonyka ő, a mi azonban szerencséje, mert ha még szép is volna, nem tudnánk miképen ünnepelni. Asszony mindössze csak egy fél évig volt, akkor is úgy látszik a férje elégette meg — (a ki hamburgi színház-igazgató volt) — s jónak látta meghalni.

Minden színháznál érdekesebb látványban volt részük azon kiválasztottaknak, kiknek hétfőn sikerült bejutniok a képviselő-

házba. Nem hallottunk szónoklatokat, sőt 12 órán egyáltalán nem hallottunk egyebet mint óriási lármát s e két szót a „Tisztelt Ház!” Az abezugolás folyt déli 12 órától éjjeli 12 óráig, mikor végre be kellett zárni az ülést, mert a november 21-re összehívott ülést 22-én nem lehet folytatni.

Igen szép jelenettel végződött az ülés. A gyertyák pislogó fénye által csak gyéren világított teremben egyszerre csak felhangzik a karzaton „Kossuth Lajos azt üzenté.”

Lenn a teremben a függetlenségi képviselők középre állanak s közre fogva Kossuth Ferenczet a karzattal együtt éneklük a Kossuth nótát.

Harci riadó hangjai mellett pedig nem szoktak kompromisszumot kötni a felek.

Apróságok a hétről.

Műkedvelői előadást rendez a nőegylet. Hogy — hogy nem? miért — miért nem? — a Három Kázmért választották.

Ebben a darabban — tetszik tudni — három Kázmér viszi a főszerepet. Legalább annyiban, hogy a három Kázmér körül forog a dolog, anélkül azonban, hogy a három közül egynél többet a publikum színéről-színre láthatna. — A többi kettő közül egy meghalt, a másik pedig soha se volt valószínű Kázmér, hanem Pista.

Ennyit különben mindenki tud, aki a legutóbb itt működött színtársulatok valamelyikétől már látta a Három Kázmért.

Ebből a Három Kázmérből folynak mostanában a próbák a színházban.

Az ilyen próbák — mint meg vagyion írva — sok tekintetben többet érnek magánál az előadásnál. Tudniillik „színészeti szempontból.”

A színészek ugyanis arról nevezetesek, hogy könnyűvérű, könnyen barátkozó, de amellett szerfőlött ideges teremtések.

Tessék már most megnézni egy ilyen műkedvelő-próbát. Milyen hamar reájuk ragad a festett vászonpaloták közt a könnyűvérség, a gondatlan jókedv, a czimborász-kodó hang és az . . . idegesség a műkedvelőkre is!

Azaz hogy épen azért ne tessenek megnézni a próbákat. Még azoknak se, akiket szívesen beeresztenek.

Nemcsak azért, hogy a saját illuzióikat ne kockáztassák, hanem mert még idege-sebbekké teszik a műkedvelőket.

Az a sok jónál jobb tanács, amit az ilyen próbákon egyik-másik szereplőnek hallania kell, idegessé tenné . . . (mit is mondjunk, hogy nagyot ne mondjunk?) . . . igen is, idegessé tenné a legrutinirtabb színészt is!

Hanem hát épen ezek szolgáltatják a kedélyesség legnagyobb adagját a próbákhoz.

Ezek a jó tanácsok pro és kontra. Azok a vélemény eltérések, és főként az a színpadi hang, amely elhítheti a szereplővel, hogy ő voltaképen az és nem más, akit személyesít, s a többiek is azok, amilyen szerepet vállaltak.

Van azonban ezeknek a most folyó próbáknak egy kellemetlen oldala: a színház hideg volta.

Hogy pár nap óta beállott a hidegebb időjárás, olyan hideg van a színházban, mint amilyen csak abban a minden oldalról szabadon álló, vékony falu, szimpla ablaku, rosszult fűtött épületben lehet.

Fűtenek ugyan — módjával. De az édes kevés.

Tartogatják a fát az előadás, úgy hogy az előadások számára, mert a mutatkozó nagy érdeklődés miatt már jóelőre elhatározták, hogy az előadást vasárnap megismé-telik!

Kedden délután közgyűlést tartott a város képviselőtestülete.

Szoklatlanul nagy számmal gyülekeztek össze a városatyák. Pedig még a beavatottak se sejtették, hogy mi lehet az a rendkívül fontos tárgy, amely ezt előidézte.

Mihamar nyilvánvaló lett azonban, hogy a nagy érdeklődés a választással áll összefüggésben.

Az iparisokai tanítókat választották meg három évre és egy állásra két, illetve három jelölt is volt.

Meg is folytatkozott a város atyák létszáma, mihelyt leszavaztak.

Huszonhárom tárgya volt a közgyűlésnek és három órától fél hatig végzett mind a huszonhárommal.

Ez is nagy ritkaság.

Ugy látszik, kezd a díkeziózási kedv alább hagyni s helyét a komolyabb tanácskozásnak és szavazás utján való határozathozatalnak engedi át.

Pedig ahogy Mikecz József indult, azt lehetett hinni, hogy minden tárgyhöz tart egy orációt. Mindjárt az első tárgynál, a bolgár kertészek részére bérbeadott földek kérdésénél tartott egy hosszabb beszédet a „zöldsejtelmes kereskedelmi kertészet” érdekelt látvány veszélyeztetve az élelmes bolgárokat által.

Beszéde azonban viszhang nélkül maradt úgy, hogy a polgármester ismételtlen is megkerdezte, ha nem kíván-e valaki még hozzá szólni.

Nem kívánt senki, de szavazás utján nagy többség fejezte ki abbeli akaratát, hogy csak boldoguljanak azok a bolgár kertészek, ha még olyan kevésnek találja is Mikecz József a kis holdankénti 35 forint bérösszeget. Még azt se találták nagy szerencsétlenségnek, ha az egész megyét azok látnák el olcsó és jó zöldsejtelével.

A tanácsnak azonban — bár több javaslatát egyhangulag elfogadták, — nem a legzserencesebb napja volt.

Egy pár tárgyat — kellő előkészítés hiányának okából — levettek a napirendről, más tárgyaknál meg kemény igazságokat mondtak a szemébe.

Ugy kell a tanácsnak. Miért hagyja magát. Miért nem előzi meg az ilyen veszedelmeket, mikor az nem is volna olyan ördögi mesterség!

CSARNOK.

Mómignard.

Irtá: Hugues le Roux.

... Megkülönböztette valamennyi gyerek között, akik a katedrája előtt az iskola padjain ültek; megkülönböztette a tisztaságért, szorgalmáért, illedelmességeért, meg azért is, mert bizonyos fájdalmas, szenvedő kifejezés volt a gyerek arcán. Az iskolába jövet és visszamenet a pajtásai lökdösték, taszigálták a fiúcskát, kiabáltak:

— Mómignard! . . . Hé, te Mómignard! . . .

Ez a szó mintha magában foglalta volna a kicsike sorsának egész tükát, az ő bánatának és a többiek örömeinek okát. A tanító nem értette és sokkal féltékeny volt, semhogy megkérdezte volna a szó értelmét a keze alá adott lármás iskolásgyerekektől.

Egy nap azonban fölbátorodott a polgármester titkárával szemben.

— Van az osztályomban egy fiúcska — mondotta — akit a pajtásai Mómignardnak neveznek. A tréfa örömmel tölti el őket, a kicsikét pedig elszomorítja. Mit jelent a „mómignard” szó e vidék tájnyelvén?

A polgármester titkára csodálkozással nézett a piruló fiatal emberre. Kedve lett volna neki megkérdezni tőle:

— Hát mit tanítanak önöknek a tanítóképzőben?

De meggondolta, hogy egy tanító nem lehet olyan okos, olyan felvilágosodott, mint a polgármester titkára és lenező szívességel felelte neki:

— A „mómignard”, tanító ur, olyan gyermek, akinek nincs apja . . . Mi a neve annak a fiúcskának?

— Gosselin.

— Oh, Gosselin! De hiszen az a Gosselin leány fia, aki Piquetnéhez jár vasalói. Nem találkozott még vele, amint kosarában a ruhát vitte? Szép leány a Gosselin, valóban szép leány, gömbölyű, formás idomai vannak. De a szerelmek most már hiába kerülgetik. Ugy látszik, az első csók nem valami édes íz hagyott a szájaeskájában.

A tanító csak ennyit tudott válaszolni:

— Persze . . . persze . . .

És a fejét csóválta. — Ettől a naptól kezdve nagyon szeretett volna találkozni a „mómignard” anyjával, nem ama plasztikus okok keltették benne ezt az óhaját, melyeket a titkár említett, hanem szeretete volna megmondani neki:

— Az ön kis fia kedves gyerek . . . Jól tanul . . . Figyelemmel kísérem . . . Embert nevel belőle . . .

Talán azt is megszerette volna mondani, hogy ő maga is „mómignard” és hogy testvéreként szerette az üldözött gyermeket. De ezt a dolgot nem vallotta meg magának; ügyetlenebb volt, semhogy föltárta volna valaki előtt, akár önmaga előtt is azt, ami a szíve mélyében lakott.

Egy ízben, mikor kiállt az iskola elé, hogy lássa az érkező gyermekeket, megpillantotta a „mómignard”-t, aki átellenben a járdán kézenfogva közeledett egy fiatal nővel, aki simára volt fésülve s koszoruba fonva viselte a haját. A köténye is nagyon tiszta volt s a keblén keresztülkötött ibolyaszínű horgolt kendő elrejtette azokat az ingerlő idomokat, melyek a titkár urnak szemébe ötlöttek. Az iskolával szemköt megállt, hogy elbueszzék a fiától. Megcsókolta a két arcán, komolyan, mint ahogy minden dolgot cselekedhet és vissza sem nézve, folytatta útját.

A tanító mégis üdvözölte, nagyon udvariasan s ő kétségkívül észrevette, mert mind a ketten elpirultak. A fiatal ember nem mert odamenni hozzá, nem merte megszólítani. Hogyan is szólította volna? „Asszonyom?!”, „Kisasszony?!”, Nem tudta. A „kisasszony”-t nehéz volt kiejteni mind a fickók előtt, akik vigyorogva nézték, hogyan csókolta meg szegényke a kis fiát. Az „asszonyom” megszólításnak pedig olyan színe lett volna, mint a könyörületességnek s ez talán sértett volna.

Mikor azonban a gyermek, a sapkáját illedelmesen megemelve, előtte elhaladt, a tanító nem állta meg, hogy meg ne kérdezze tőle:

— Anyád kísért el az iskolába?!

— Igenis, a mamám, tanító ur — felelte Mómignard.

E napon a fiúcska irkájába a tanító hosszabb megjegyzést írt be, mint rendesen. A megjegyzés így szólt: „Viselete példás, szorgalma ernyedetlen, előmenetele kitűnő. Ha Gosselin tovább is a megkezdett úton halad, nemsokára az osztály élén fog állani.”

Kétszer is elolvasta e sorokat, s a megkönnyebbülés örömét érezte. Más szavakat látott a leírak helyén. — Ugy tetszett neki, hogy a megelégedés és nyilvánítása egy igyekvő pontos tanulóval szemben az anyához intézett bátorítás szava és a tiszta vonzalom kifejezése volt; a reményesség egy sugara az élet útjára, amelyen olyan komolyan haladt ez az anya a keblén keresztbe kötött horgolt kendővel.

Másnap tanítás után visszatartotta Mómignard-t és megkérdezte tőle:

— Elolvasta anyád a megjegyzést, melyet az irkád alá írtam?

— Igenis, tanító ur.

— És mit mondott?

— Azt mondta: „Mégköszönöd neki.”

A tanító egy fejbölintással fejezte ki helyeslését s ettől kezdve amilyen gyakran csak tehetette, a tanítványai irkájának alján nyilvánította vonzalmát. Nem egyszer remélte, hogy majd választ is talál. Hiszen a Gosselin tudott írni. Egy szóval csak köszönetet mondhatott volna neki. Ilyenkor aztán, hogy megvizsgálódjék, a fiatal ember ezt gondolta:

— Nem mer. De bizonyosan örömet szerez neki, hogy pártfogásomba vettem a fiát.

Januárius közepén Mómignard meghűlt. Olyan beteg lett, hogy anyjának egy napra le kellett mondania arról, hogy Pipuetnéhez menjen napszámba: otthon maradt a lakásán és ápolta a gyermeket. Eleinte a tanító Mómignard pajtásait bizta meg a hirhozással. — De a szeles nebulók tíz eset közül kilencszer elfelejtették a megbízást, vagy pedig ki nem elégítő választ hoztak, ilyenformát:

— Anyja azt mondja, alighanem nagyon náthás . . .

Elhatározta, hogy maga megy el tudakozni. Nem természetesen-e, hogy a tanító meglátogatta beteg tanítványait! A főlebbvalói csak megdicsérhetik ezt az eber gondoskodást. Mégis háromszor is elment a Gosselin ajtajáig s egyszer sem mert bekopogtatni.

Egy este aztán nekibátorodott.

Megpillantván a tanítót, az anya csaknem akkora zavarba jött, mint amennyire a vendég is feszélyezve érezte magát, aki pedig annyira kijött volt a sodrából, hogy csak egy perc múltán emelte le a fején felejtett kalapot. A gyermek már lábadozóban volt.

— Csak az busitja — mondta az anya — hogy a pajtásai nagyon sok mindent tanulhattak, amíg ő itthon volt. Ha rá hallgatnék, már holnap elboacsátanám az iskolába; de az orvos úgy rendelte, hogy pár napig még a szobában tartsam.

A tanító nem gondolkozott sokat, hanem hirtelen fölbuzdulásból ezt felelte.

— Akarja, hogy eljőjék őt tanítani, csak pár perczre, két-három este egymásután? . . . Értelmes gyerek az ön fia . . . Hamar utóleri majd a társait.

Amire a Gosselin így válaszolt:

— Ön nagyon is szives . . .

Magában pedig ezt gondolta:

— Mit mondanak majd az emberek?

De a fiatal emberben fölébredt a bátorság, a félenek nagy bátorsága. Föltette magában, hogy rákényszeríti az akaratát a Gosselinra s kijelentette:

— A saját gyönyörűségemért teszem. A legjobb tanítványom . . .

Rövidke ebédje után minden este eljött hát pár perczre a Gosselinhoz, meg a kis fiához. Leült az egyetlen ágy mellé, melyben az anya és a gyermek egymás mellett aludtak át az éjszakákat. — Magyarázta az igenevek rejtelmességeit, előszámlálta a nevezetes történeti események évszámait. A Gosselin ezalatt a lámpa tulsó oldalánál varrogott. Egyetlen egyszer sem emelte föl szemét a varrásáról; csak mikor a tanító jött, akkor nézett rá, hogy „jó napot” mondjon és amikor elment, hogy a „köszönöm” szót elrebejje. De figyelmesen hallgatta. — Valami édesség lebegett hármójuk körül ez este. Azt lehetett volna hinni, hogy ez a ház közös lett nekik, hogy ennek a nőnek van férje, ennek a gyermeknek van apja, ennek a magányosan álló embernek van családja. Ám azért sohasem esett köztük egyetlen szó sem, mely e gondolatokat kifejezte volna. A csendességben röpködtek körülök a szók. Ilyenkor aztán úgy tetszett nekik, mintha megenyhült volna a levegő a szobában és a tanító hosszabbra nyújtotta a leckéit.

Egy reggel hivatalos levelet hozott neki a levélhordó; a tanfelügyelőség pecsétje volt

a borítékon. Mindig aggodalom szállta meg az ilyen hivatalos köztetések felbontása közben. De ezuttal földig volt sújtva, miután elolvasta. A tanfelügyelő ezt írta neki:

„Névtelen följelentésből arról értesültem, hogy ön, megfélemlézve hivatásos kötelességeiről és arról a szigorú erkölcsösségről, melyben a tanítónak példát kell mutatnia, összes tanítványai szüleinek tudtával, esteinek leg-többjét egy rossz hírű személynél tölti, akit a tisztességes emberek kizártak a saját körükből. A botrány megszüntetésére immár nem elég, hogy ezeket az illetlen látogatásokat félbenhagyja. Vegye rá a kérdéses személyt, hogy távozzék arról a vidékről. Ellen esetben el vagyok határozva előterjesztést tenni aziránt, hogy hogy ön hivatalból áthelyeztetsek s egyuttal a rangsorból is egy fokkal lejjebb tétessék. Jolibois tanfelügyelő.”

A gyerekek már régen ott ültek az iskola padjain. Dobogni kezdtek nehéz cipőikkel és halkán suttogtak egymás közt. De a tanító nem emelte föl a a fejét.

Egyszerre megszólalt:

— Vegyék elő Franciaország történetét, írjátok le belőle Dagobert király uralkodását. Az elsőt, aki köztetek megmoccan, kilököm.

Anoyi tekintély, olyan szigorúsan csendült meg a hangjában, hogy a gyerekek elámultak; sohasem hallottak még ilyen hangot ettől a szelíd embertől. Egy pillanat alatt helyreállt a csend, a tanulók valamennyien irkái fölé hajoltak. Maga a tanító két levelet írt meg: az egyiket a tanfelügyelőnek s ebben kijelentette, hogy kéri az áthelyezést és a lefokozást, amellyel fenyegették; a másikat Mómignard anyjának írta.

Igy hangzott:

„Gosselin kisasszony, a látogatások miatt, melyeket kifogástalanul tisztességes szándékkal tettem önnek, rosszul ítélnék meg mindkettőnköt. A tanfelügyelő tudatta velem, hogy önnek, vagy nekem el hagyunk e vidéket. Én hát áthelyezésemet kérem tőle. Meg őt esztendőm van hátra, hogy eleget tegyek a közelettségnek, melyet kiképeztelemért a közoktatásügyi kormányzattal szemben vállaltam. Hajlandó ön addig rám várni? Őt év múlva beadom a lemondásomat, független ember leszek, jogom lesz nevemmel megkínálni önt és a fiát.”

A tanítás után elvitte ezt a levelet a Gosselinhoz, olyankor, amikor tudta, hogy nincs otthon, mert a munkáját vitte el a megrendelőkhöz.

— Ezt a levelet átadod anyádnak — mondta a gyermeknek.

Es gyorsan sarkonfordult; félt, hogy elárulja fölindulását.

Ez este elfelejtett ebédelni. Gondolatokba mélyedt. Szenvedett és mégis boldognak érezte magát elhatározásáért. Jóformán nem is haragudott a bejelentésekre, akik őt feljelentették, az ostobákra, akik sujtották, anélkül, hogy meghallgatnák.

— Holnap megkapom a választ, az igenlő választ — mondta magában. — Szívemre teszem és várunk majd egymásra.

Reggel nem valami nagyon csodálkozott azon, hogy Mómignard-t nem látta az osztályában.

— Nagyon meg lehetett lepve és meg is rendíthette az eset az én édes szerelmemet, gondolta. Időt kell engednem neki a válaszára.

A városi szolga megjelenése sem okozott felindulást a tanítónak. A szolga azt jött neki megmondani, hogy majd ha a tanítást elvégzte, menjen föl a polgármesteri hivatalba.

— Az ügyem miatt hívnak -- gondolta.

És nyugodtan indult el a városháza felé.

Az első emeleten a polgármesteri hivatalban szokatlan sürgölődés volt. A polgármester, a titkára s két másik hivatalnok halkán tanácskoztak egyúttal. Mikor a tanító a

lépcsőn fölérkezett, a titkár elébe sietett, miközben így szólt:

— Ó majd fölvilágosít minket az ügyről. Járt hozzájuk . . .

— Micsoda ügyről, titkár ur?

— Hát nem tudja! . . . A Gosselin! . . .

Az éjszaka megfojtotta magát a kis fiával együtt . . . Rongyokat dugdosott az ajtó alá és szemet gyujtott egy serpenyőben . . . Bolond fejfel, örüllési rohamban tehetta . . .

— Hjah, hiába! — szólt közbe a polgármester. — Ez a leány rosszul kezdte az életet, rosszul is kellett hát végeznie.

Különlélek.

Szakál és bajusz. Az összes szakált viselő népek már a legrégibb korban a szakált, mint az erő és férfiaság jelét, nagy becsben tartották, és épen ezért gondosan ápolták. A szakáltól való megfosztást büntetésnek, megbecstelítésnek tekintették. Mózes is ezért tiltotta meg a szakál lenyírását. A tizenhetedik században, harminczéves háború idejében, kezdtek az emberek szakáluikat leborotváltatni. Mikor a középkori korszakárviselet a bajusz és pofaszakál kezdte kiszorítani, ez különösen Németországban, sok hazafinál élénk visszatétést szült, sőt a papok még a szépségtől is kikeltek az új divat ellen. Ilyen megrovó beszédet tartott például a borotválkozó ellen, akik megfosztják magukat fürtjeiktől és férfiaságuk külső jelétől, a tizenhetedik században egy Philander von Litterwald nevű pap.

— Ha tisztas öseitek — így szólt — legszebb ékességüknek tartották az állukat körítő, hosszúra növesztett szakált, úgy ti se utánozzátok mostan az ostoba és állhatatlan idegeneket és ne nyessétek, nyírjátok hetenkint férfiaságotk díszes jelét. Ne nyomorítsátok el naponta ollókkal és tűzesített vasakkal, ne esürjétek-csavargjátok, ne ránczigáljátok ideoda, zszirral-pomádával be ne kenjétek. Ime, nézzétek, van itt mostanság korszakál, pofaszakál, legyenyszakál, hegyes szakál, tányér alakú szakál, török szakál, spanyol szakál, olasz szakál, göndör szakál, fürtös szakál, föl, le, jobbra és balra kunkorodó szakál. Mondjam-e tovább, ti szakallas majmok? Az én időmben tolláról ismertek még, ki milyen madár volt, most az álláról, mert most a szakál mondja meg azt. Minél öregebbek leszek, ti vastagnyaktok, tetszelgő bolondok, annál jobban sanyargatjátok az arcotokat, csak-hogy fiataloknak gondoljanak benneteket és így jobban elesőbbíthassátok a tisztas asszony-személyeket, akárcsak holmi csupasz állu, pipogya kamaszok lennétek.

Uszó falu népe. Afrika nyugati partjairól ép most érkezett egy ismerősünk, a ki beszéli, hogy midőn a tengerparton fekvő egyik falu előtt kikötni akartak, az egész falu népe eléjük uszott; a miben azonban nem maga ez a tény volt a nevezetes dolog, hanem az, hogy mindannyinak a fején ott diszelgett a szerencsének által annyira szeretett kürtő-kalap, becsomagolva fehér papirba, ugy a mint a boltból kikerült.

Elektromos postás. Génuaiban már a posta is elektromos, jobban mondva a levélhordót helyettesítő készülék. A nagyon magas házakban ugyanis lent egy kis levélgyűjtő szekrény van elhelyezve, melybe ha a levelet beledobják s egyuttal a lakónak szóló villamos csengőt megnyomják, a gyűjtőszekrényvel kapcsolatos hidraulikus lift a levelet felviszi arra az emeletre, hol az illető címzett lakik.

Távírdaoszlopok gránitkőből. Mindenféle anyagot felhasználtak már távírdaoszlopoknak, de a gránitkőből való oszlop eszméje egészen új valami s bizonyára számosat olvasóink közül meg fog lepni. Mindazonáltal tény az, hogy a Milano és Svájec között, még pedig a Szinplon szoroson végig futó

híreink gránitkő-oszlopokra erősített sodronyokon futnak végig. — Ez a vonal a Lago Maggiore tónak nyugati partján elvonuló katonai ut mellett fut végig. Az oszlopok szürke gránitból valók, átlag 10 hüvelyk átmérőjűek és 25 láb magasak. — Harminczegegyven mértföldnyi hosszban alkalmazták.

Vargamesterek postamunkája. Berlinben furcsa egy kísérletet tettek arra nézve, hogy mily gyorsan tudnának dolgozni a vargamesterek háború idején. Valami általános próbamunkafélet rendeltek el, a melyre 1200 vargamestert hívtak meg, kiket az első tüzer-czared műhelyében helyeztek el. A kísérlet minden félbeszakítás nélkül egy álló hónapig tartott. A szusztereket két részre osztották, még pedig az egyiket a nappali, másikat pedig éjjeli munkára. Negyven gépész állott rendelkezésükre, a végből, hogy a netán használhatlanokká váló gépeket még a hajnal pirkadása előtt helyreállítsák. A négy hét alatt az 1200 vargamester, éjjel nappal dolgozva, napokint nem megveendő munkát végzett, a mennyiben napjában 2500 pár cipőt varrtak.

Meenyit ér az akadémiai tagság? Ezt a kérdést élénken illusztrálja az a kis párbeszéd, amely Coppée és Banville közt folyt le azon a napon, mikor Coppéet megválasztották a halhatatlanok közé. A két költő találkozott az utcán és Bauville üdvözölte megválasztása alkalmából Coppéet.

— Igen nyomasztólag hatnak reám — felelt Coppée — az ön szerencsekívánatait, mert fáj nekem az a tudat, hogy én tagja vagyok az akadémianak ön pedig nem. Valószínűleg kifogjuk önt nevezni.

— Csakhog én egy lépést sem teszek az akadémiai tagság érdekében — válaszolt Bauville.

— És ha ennek dacára megválasztjuk és egy szép reggelen ezüst tálcán viszik be önnek az erről szóló oklevelet . . .

Bauville egy ideig gondolkodott, azután mosolyogva felelt:

— Magam sem tudom, hogy mit csinálnék hanem az ezüst tálcázt mindenesetre megtartanám.

Bauville nem lett ugyan akadémiai tag, de műveivel bebizonyította, hogy nem csak hivatalból lehet valaki halhatatlan.

Történeti nevezetességű mozdony. A „224” számú mozdony, mely 1878-ban a Tay hidjáról lezuhant vasuti vonatot vonszolta, mely alkalommal annyi emberélet esett áldozatul s mikor először tapasztalták, hogy bizony a vasból készült vasuti hid ép úgy el- és bedőlhet mint a fahíd, a brit északi vasutnál még ma is használatban áll. Elég különös hogy midőn a mozdonyt néhány hónappal a szerencsétlenség után a Tayból kiemelték, azt találták, hogy tulajdonképp semmi baja sem esett, csak épen a keménye törött le, mikor a sziklába beleütközött s a levegőben kétszer bukfenet vetett.

Piaczi árak.

— November 23. —

Buza	9.55	9.65.
Rozs	7.75	7.80.
Árpa	5.80	5.85.
Zab	5.30	5.40.
Tengeri	4.30	4.40.
Paszuly	6.—	6.10.
Szesz literenként	53¼.	

Jó ló,

közös hadseregbeli, átvehető

Mezey Pálnál

(2-1)

Nyiregyháza,

Tokaji-uton, a szálló-telepen.

RUZSONYI PÁL

rovidárú-, női- és férfi divat-, és műpar-árú raktára
Nyiregyházán, Iskola-utca 3. sz., „A zöld papagályhoz.”

Fölvívja a mélyen tisztelt közönség szíves figyelmét a beállott őszi és téli idény alkalmából dúsan felszerelt üzletére, melyben mindaz föltalálható a mit a mindinkább fejlődő jó ízlés és a kor praktikus szelleme Nyiregyháza város és Szabolcsmegye nagyrabecsült közönségének ízlésén belül fölhalmozhatott.

A legelegánsabb szörme árúk: Sapkák, gallér és karmantyuk; Női- férfi- és gyermek utazó és vadász sapkák és kalapok; A legkitünőbb gyártmányú női- férfi és gyermek bőr- nemez- és gumi cipők; Vadász halina-eszmák, hó cipők és botosok; Jäger-féle alsó ruhák, ugyszintén kötött harisnyák nők, férfiak és gyermekek részére; Kötött gyajju lovagló alsó-nadrágok; magas-száru vadász harisnyák; Téli keztyűk a legnagyobb választékban, éppen úgy a legkitünőbb s hűsebb Zachariás-féle Glaqé és Svéd keztyűk.

Hazai gyártmányú gazdasági ló- és szoba-pokróczok; Angol gyajju és peluche koci takarók; Erdélyi hosszú szőrű pokróczok minden színben, futó szőnyegek és lábtörők; Badog és fatartó kosarak és virágállványok.

Lovagló kellékek, vadászati fölszerelések, fegyverek és fegyver-casetták, töltény-övek és táskák, vadászszék és minden caliberrű üres töltények, Flóbert puskák és revolverek töltésekkel együtt.

Férfi ingek sima- szegélyezett, himzett, selyem és Piqué plastronnal, ugyszintén fiu ingek; Fehér és színes kézelők és gallérok; A legszebb s legújabb divatu úri nyakkendők, ugyszintén hölgyek részére is különlegesegek Crépe de Chine- Pongis- Mousselin de Soie- és gouffritozott Libertyből- csokor-nyak-rész- és Jabot alakban.

Mindenemű selymek, ruha-disz és kézi munkákhoz u. m.: Surah, Pongis; Merveilleux, Satin-Duchesse, Moirée, Ottoman és Allasz minden színben ugyszintén Crépe de Chine és Mousseline de Soie, Csapkék és csipke-szövetek; Paszomány ruha-diszek, vitéz-kötések, kötött, gyöngyház és Jet-disz-gombok.

Mindenemű kézimunkához való kellékek mint: Kalotaszegi vászon, Congrès, Kanava és Svéd szövetek. Éjszaki, Smyrna, Moos, Perzsa, Sephir, Orient; valamint francia D. M. C. mosó, fehér és nyitott pamutok minden színben; Himző aranyzál, arany-zsinórok, Flitter és gyöngy; Fehér és színes Cordonnet-czérnák.

Nagy készlet Angol és Francia gyártmányú pipere szappan, — illatszer és Pouderekből ugyszintén Eau de Cologne, Fenyőillat, Glycerin-Crème, Brillantine, Hűjölaj és mindennemű szájvizekből; Fogkefék, fésűk, ruha, haj és köröm-kefékből.

Nem mulaszthatom el továbbá, hogy már most fel ne hívjam a m. t. közönség figyelmét azon számtalan társas játékra, mely a közelgő Karácsony ünnep alkalmából üzletemben már most megtekinthető s a melyről később részletes tudósítást fogok közölni.

Kiváló tisztelettel:

RUZSONYI PÁL.

(496-52-1)

Hirdetmény.

A helybeli cs. és kir. 10. huszárezred jövő 1899. évre a hússzükségletét (havonként 28-30 darabvágómarhát) szállítási úton óhajtja biztosítani.

Ajánlatok a fentemlített szállításra f. é. december hó 15-ig 200 frt bánatpénz kíséretében a 10. számú huszárezred hűs-kezelő bizottságához küldendők, aholnaponta d. e. 10-12 óráig bővebb felvilágosítás is nyerhető.

Birtok bérbeadás.

Czegény-Dányád Szathmármegyei község határában fekvő, Jármy Gyuláné öngyűsége tulajdonát képező 180 hold területű birtok, az 1899. évi augusztus hó 1-ső napjától kezdődő 6 évre kibaszobérelhető.

Bővebb felvilágosítást ad (87-3-2.)

Dr. Prok Gyula

ügyvéd, Nyiregyházán.

Eladó ház.

Az Iskola-utca 13. számú ház, amely két lakosztályból és megfelelő mellékhelyiségekből áll, szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad:

Márkus Károly

(3-2) ügyvéd.